

אורות ישראל
מכללה אקדמית לחינוך
מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

שם הקורס: **סוגיות וגישות ביחסי תורה ומדע**
שנה"ל תש"ף

שם המרצה: הרב ד"ר יאיר פרנק
מסלול/התמחות: תושב"ע
היקף שעות: 1 ש"ש

תוכן הקורס:

הקורס יעסוק בהכרת הגישות השונות בבית המדרש במקרים בהם יש סתירה לכאורה בין תורה ומדע. הקורס יתמקד בעיקר שאלה אחת, - הריגת כינה בשבת, וסביבה ילמדו הגישות השונות בעזרת התשובות השונות שניתנו בפוסקים לשאלה זו.

מטרות הקורס:

- א. הכרה מקיפה של כלל התשובות והכיוונים הקיימים בבית המדרש, גם ההפוכים זה מזה, לשאלות תורה ומדע.
- ב. התלמיד יבין כי יש ללמוד לימוד מעמיק ויסודי את שני המישורים, התורה והמדע, בכדי לתת תשובות משמעותיות.
- ג. התלמיד יכיר את גישת הרמב"ם ובנו רבי אברהם, כי דברי חז"ל נסמכו על המדע שהיה בזמנם.
- ד. התלמיד יכיר את השיטה ההפוכה, הרשב"א ועוד, המטילה ספק בכל מדע אנושי באשר הוא, על פני תורת ה'.
- ה. התלמיד יכיר באפשרות של תשובות נוספות, המיישבות את השאלה מעיקרה.
- ו. התלמיד יכיר בכך שדווקא התורה עוסקת במישור האנושי הפשוט, ואילו המדע במימדים מופשטים ולא אנושיים.
- ז. התלמיד יכיר את ההבדל בין ניסוי מדעי לתאוריה מדעית.
- ח. מתן דוגמאות שונות ומגוונות לכל השיטות בנושאים אחרים.
- ט. יצירת תפישת עולם הכוללת את כל הגישות, והאפשרויות שהם מציעות.
- י. מתן כלים פדגוגיים להוראת הנושא הנ"ל בבתי הספר.

ראשי פרקים ויחידות ההוראה בקורס

- א. יחידה א – הצגת הסתירה בשאלת הריגת כינה בשבת, ולימוד סוגיא בצורה יסודית.
- ב. יחידה ב – קבלת המדע (רבי יצחק למפרונטי, הרמב"ם).
- ג. יחידה ג – התורה אמת, והמדע עלול לטעות (רבי יהודה בריאל, הרשב"א, הרבי מלובביץ).
- ד. יחידה ד – ההלכה וטעם ההלכה, האנושיות של ההלכה (הרב דסלר, הגרש"ז).

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

- ה. יחידה ה – לא מדובר באותה כינה. בין ניסוי מדעי ותאוריה. שאלת שימור השם. **סיכום כללי של היחידות והשיטות.**
- ו. יחידה ו – חזון איחוד תורה ומדע, דוגמאות.

דרישות ומטלות הקורס

- לימוד היחידות וביצוע המטלות שבכל יחידה (30%).
- מבחן (70%).

דרכי התקשרות עם המרצה

דואר אלקטרוני: yairfrank@gmail.com

ביבליוגרפיה

- גוטל, הרב נריה; השתנות הטבעים בהלכה, ירושלים תשנח (מהדורה שניה מורחבת).
- דסלר, הרב אליהו; מכתב מאליהו, ירושלים תשמג.
- הלוי, הרב משה; מנוחת אהבה, בני ברק תשנב.
- זעפראני, הרב שלמה; ויזרע יצחק – שיעורי הלכות שבת, ירושלים תשסב.
- כהן, הרב זמיר; המהפך 2, ירושלים תשעא.
- כסלו, מרדכי; ההורג כינה בשבת – כהורג גמל בשבת, שנה בשנה, עמ' 155-166, ירושלים תשסב.
- לייטנר, הרב משה שמואל; הריגת כינים בזמנינו, ישורון טז', עמ' תקצב-תקצט, ניו יורק – ירושלים תשסה.
- לפמרונט, הרב יצחק; פחד יצחק, בני ברק תשמא (הדפסה חוזרת של מהדורת מקיצי נרדמים משנת תרלד).
- קאפח, הרב יוסף; משנה תורה (פירוש), ירושלים תשסא.
- קנובליך, הרב אלתר חיים; נתיב חיים (על ענייני שבת), ירושלים תשסד.
- רבי אברהם בן הרמב"ם; מאמר על אודות דרשות חז"ל, <http://www.daat.ac.il/daat/mahshevt/maamarim.htm> (הודפס בהקדמות לספר עין יעקב, עמוד X, וילנא תרפג).
- רוזנברג, שלום; תורה ומדע בהגות היהודית החדשה, ירושלים תשמח.
- רפופרט, הרב חיים; שיטת רבינו זי"ע בדבר הריגת כינים בשבת בזמן הזה, הערות וביאורים, עמ' 84-94, ויקרא תשסד.
- שטיינברג, הרב פרופ' אברהם; אנציקלופדיה רפואית הלכתית, ירושלים תשנא/תשנג.
- שניאורסון, הרב מנחם מנדל; אגרות קודש, כרך ו, ניו יורק תשנז.
- שניאורסון, הרב מנחם מנדל; אגרות קודש חלק יט, ניו יורק תשסג.